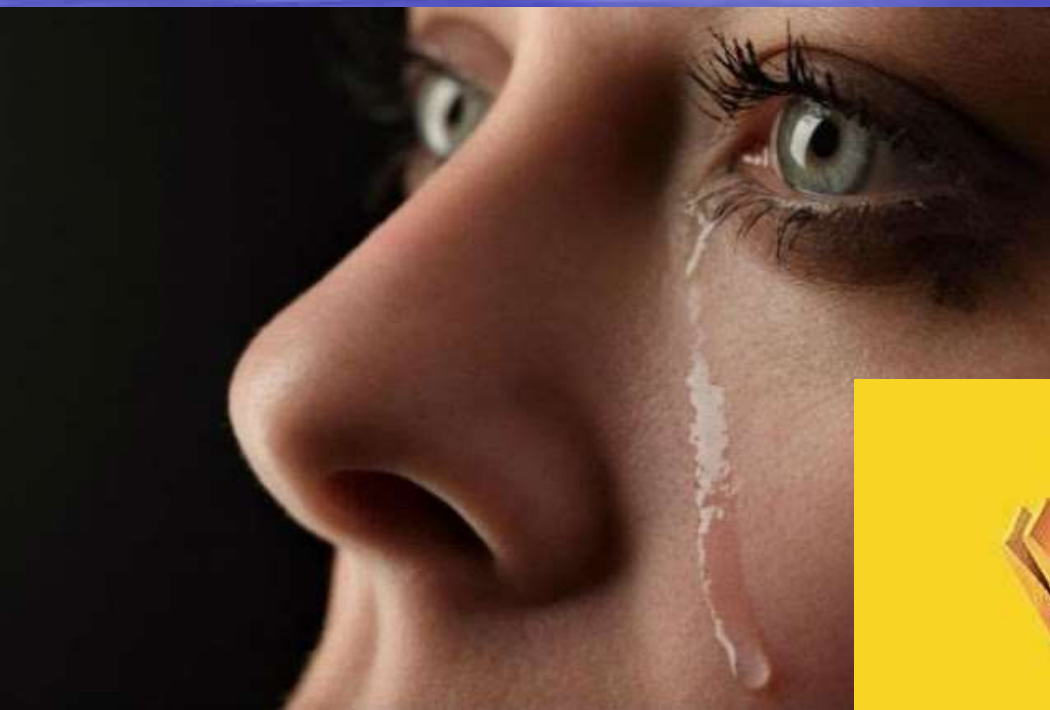

Основи патопсихології та психотерапії

Поняття “патологія” так чи інакше має співвідноситися з поняттям норми, а також із “благополуччям”, “здоров’ям”, “щастям”.

- 1) **Благополуччя** – це “життя в достатку і спокої; добробут, щастя” (“Тлумачний словник”).
- 2) **Щастя** – це “стан цілковитого задоволення життям, відчуття глибокого вдоволення та безмежної радості, яких зазнає хто-небудь”.

Отже, “благополуччя” – категорія, насамперед, психологічна (“стан”, “задоволення”, “радість” і т. п. – поняття психологічні, суб’єктивні).

Психологія своїм інструментарієм досліджує психологічне та суб’єктивне благополуччя (друге поняття дещо розлогіше).

Суб'єктивне благополуччя та щастя різних прошарків населення в Україні досліджують:

І.Ф. Аршава, О.І. Власова, І.С. Горбаль, В.А. Гупаловська,
Т.В. Данильченко, Ю.А. Завацький, Л.В. Засекіна,
Е.І. Кологривова, Е.Л. Носенко, М.О. Орап, Н.М. Савелюк,
І.І. Семків, Т.М. Титаренко, Г.С. Хафізова, А.В. Шамне та ін.

*Дефініція А.В. Виноградової:
суб'єктивне благополуччя – це
самовідчуття, самопочуття,
переживання особистості,
що виявляються у задоволеності
або незадоволеності життям
загалом чи певною діяльністю
зокрема.*

Патопсихологія:

- **«Патологія»** вивчає структурні та функціональні зміни в організмі, спричинені певною хворобою. Зазвичай у науці розглядаються такі основні аспекти патологічного процесу, як його етіологія (причини), патогенез (механізми розвитку), відповідні зміни в організмі та їх клінічні прояви (синдром і симптоми).
- **Патопсихологія** (від грец. παθός – страждання, ψυχή – «душа; характер» та λόγος – вчення) – розділ медичної психології, що вивчає структуру порушень психічної діяльності, закономірності її патологічних змін у співставленні з нормою, а також надає кваліфікацію психопатологічних явищ у поняттях сучасної психології.

Проблема співвідношення норми та патології:

- 1. *Психічне здоров'я* – стан душевного добробуту, що характерний відсутністю хворобливих психічних проявів і забезпечує адекватну умовам дійсності регуляцію поведінки
- 2. *Поняття патології* як відхилення від психічного здоров'я – відносне. Існують такі спільні характеристики, які в англійській літературі отримали назву чотирьох «D»: *deviance, distress, dysfunction,*

Самооцінювання здоров'я українськими респондентами (дані дослідження 2017 року):

- 1. **Стан фізичного здоров'я** – 3,55 (переважно “добре”).
- 2. **Стан психічного здоров'я** – 3,74 (переважно “добре”).

Емотивні самохарактеристики:

- **“Мабуть, я людина нервова”** – 2,49 (“швидше згоден”).
- **“Я часто відчуваю нервові напруження”** – 2,44 (“швидше згоден”).
- **“Моя повсякденна діяльність викликає велике напруження”** – 2,66 (“швидше не згоден”).
- **“Спілкуючись із людьми, я часто відчуваю нервові напруження”** – 3,18 (“швидше не згоден”).
- **“До кінця дня я цілком виснажений фізично і психічно”** – 2,58 (“швидше не згоден”).
- **“У моїй сім’ї часто виникають напружені відносини”** – 2,99 (“швидше не згоден”).
- **“Мій душевний стан став гіршим”** – 2,98 (“швидше не згоден”).
- **“В моєму житті є джерело радості та підтримки”** – 1,42 (“цілком згоден”).
- **“Багато чого не вдається”** – 2,63 (“швидше не згоден”).

Задоволеність українців базовими аспектами життя:

- **“Соціальне становище у суспільстві”** – 3,59
 (“мабуть, задоволений”).
- **“Здоров’я дітей (або батьків)”** – 3,81 (“мабуть,
задоволений”).
- **“Матеріальний добробут”** – 3,45 (“сумніваюся, чи
задоволений”).
- **“Кохання”** – 3,71 (“мабуть, задоволений”).
- **“Відпочинок”** – 3,39 (“сумніваюся, чи задоволений”).
- **“Улюблене заняття (хобі)”** – 3,77
 (“мабуть, задоволений”).

Основні фактори порушення психічного здоров'я

- 1. Біологічні (спадковість) .
- 2. Соціальні (середовище).
- 3. Індивідуальні (взаємодія задатків і середовищних впливів).

Найпоширеніші порушення психіки в наш час:

неврози, депресивні розлади,
психосоматичні порушення, суїцидальні
прояви та ін

Психотерапія:

- В найширшому розумінні психотерапія – це одна з форм психологічної допомоги, суть якої полягає у системі лікувальних впливів на психіку, а вже через психіку – і на весь організм людини.
- Примітка: психотерапія є специфічним лікувальним впливом, який здійснюється, насамперед, через спілкування психотерапевта (психолога) зі своїми пацієнтами (клієнтами).